

BIJEN OP DE BORKENSE BAAN

Joop van de Nieuwegiessen.

Met de Borkense Baan (AC 249-438 en 250-437) wordt een spoorlijntje bedoeld dat vroeger liep van Winterswijk naar Borken in Duitsland. Het baantje is niet meer in gebruik. Op een aantal plaatsen is de rails bijna niet meer te zien vanwege opslag van bomen, struiken en kruiden. Het tracee is voor een deel in handen van Natuurmonumenten, een ander stuk is van het Gelders Landschap. Officieel is het gebied nergens toegankelijk.

Het gedeelte in AC 250-437 tot aan de Duitse grens lijkt het meest interessant door de aanwezigheid van poeltjes en kleine meertjes. De spoorbaan ligt hier ook wat hoger op een talud.

Wanneer er op korte termijn geen onderhoud op dit gedeelte gepleegd wordt, dan is het binnen de kortste keren bos en de huidige biotoop verdwenen.

Bij navraag wat er met dit gebied wat onderhoud betreft te gebeuren staat, gaf de beheerder van het Korenburgerveen van Natuurmonumenten als antwoord, dat er wel over gesproken wordt, maar de aanpak niet vast staat. De kans dat het in de toekomst Borkense Bos wordt lijkt me dan ook vrij groot. Jammer, want het is voor insecten een goed stuk.

Tijdens een 14-daagse vakantie in de Achterhoek (van 25/7 - 8/8 '98) heb ik de Borkense Baan op 27/7 en 4/8 bezocht. Op beide dagen was het warm weer. Het leverde de volgende bijenvangsten op:

<i>Anthidiellum strigatum</i> (Panzer)	1 ♂
<i>Bombus pascuorum</i> (Scopoli)	1 ♂
<i>Ceratina cyanea</i> (Kirby)	4 ♀, 1 ♂
<i>Colletes daviesanus</i> Smith	3 ♀, 2 ♂
<i>Epeoloides coecutiens</i> (Fabricius)	2 ♀, 1 ♂
<i>Lasioglossum zonulum</i> (Smith)	1 ♂
<i>Macropis europaea</i> Warncke	2 ♂
<i>Megachile centuncularis</i> (Linnaeus)	1 ♀
<i>Panurgus calcaratus</i> (Scopoli)	1 ♂

Een opvallende vangst is die van *Ceratina* op Knoopkruid (*Centaurea jacea*) Deze soort wordt zo noordelijk niet vaak gevangen. Overigens is *Ceratina* wel eerder in de regio gevangen (Winterswijk). Het voorkomen van *Macropis* en *Epeoloides* is niet zo vreemd, de laatste is de koekoeksbij van de eerste. *Macropis* is vooral te vinden op Wederik (*Lysimachia*), de 2♂ werden op Sporkenhout (*Rhamnus frangula*) gevangen. Wederik is de stuifmeelbron voor *Macropis*, terwijl Sporkenhout naast stuifmeel veel nectar produceert. Wederik was in dit gedeelte van de Achterhoek veel te vinden, evenals Boerenwormkruid (*Tanacetum vulgare*), de voedselplant voor *Colletes*. *Anthidiellum* tenslotte, ving ik op Rolklover (*Lotus*).

In 1993 is in de Achterhoek de 148e zomervergadering van de vereniging (NEV) gehouden. Voor zover uit het verslag op te maken is, zijn er wantsen, kevers en spinnen in het gebied van de Borkense Baan gevangen. Helaas geen bijen of andere vliesvleugeligen. Hetzelfde verslag vermeldt 34 soorten bijen van verschillende andere excursieterreinen gedurende het weekeinde van 11 t/m 13 juni. Het erg wisselvallige weer zou dat aantal negatief beïnvloed kunnen hebben.

Het aantal vangdagen tijdens mijn vakantie in de Achterhoek bleef beperkt tot 3 (26/7, 27/7 en 4/8). Het Wooldsche Veen (AC 248-436) en het gebied Ratum/Ratumse-weg (AC 250-440) bracht het totaal aantal soorten op 19. Naast bovengenoemde soorten waren dat:

<i>Andrena lapponica</i> Zetterstedt	1 ♀
<i>Andrena subopaca</i> Nylander	1 ♀
<i>Chelostoma rapunculi</i> (Lepeletier)	1 ♀
<i>Halictus tumulorum</i> (Linnaeus)	1 ♀
<i>Heriades truncorum</i> (Linnaeus)	1 ♀
<i>Hoplitis leucomelana</i> (Kirby)	1 ♀
<i>Hylaeus communis</i> Nylander	3 ♀
<i>Hylaeus confusus</i> Nylander	2 ♀
<i>Hylaeus gibbus</i> Saunders	1 ♀
<i>Lasioglossum calceatum</i> (Scopoli)	2 ♀

Een wat late vangst lijkt *Andrena lapponica* (27/7) op Bosbes *Vaccinium* in het Wooldsche Veen. Westrich geeft geen einddatum van de vliegperiode. Er is mij geen latere vangdatum bekend.

Het is zeker de moeite waard om in de toekomst met de sectie Hymenoptera een excursie naar die streek te organiseren.

Literatuur:

- Koomen, P., 1994. Verslag van de 148e zomervergadering van de Nederlandse Entomologische Vereniging, 11-13 juni 1993, te Woold bij Winterswijk. - Entomologische Berichten, Amsterdam, Verenigingsnieuws XI-XXXVI.
- Schwarz, M., F. Gusenleitner, P. Westrich & H.H. Dathe., 1996. Katalog der Bienen Österreichs, Deutschlands und der Schweiz. - Entomofauna, Supplement 8, 398 pp.
- Westrich, P., 1989. Die Wildbienen Baden-Württembergs, teil I + II. - Verlag Eugen Ulmer: 972 pp.